

Ändringar av föreskrifter, beslutshandling samt skötselplan för Naturreseptatet Rocksjön

2011:145 265

Naturreseptatet Rocksjön bildades 2010-08-26 genom beslut i kommunfullmäktige. Skötselplanen fastställdes också i beslutet. ***Förändringar markeras med fet/kursiv stil.***

Ändringar i föreskrifter

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Inom reservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar
2. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
3. anordna upplag av något slag
4. dika eller dikesrensa med undantag för dikesrensning av befintliga dagvattendiken eller dagvattenanordningar, diken längs E4:an och järnvägen Vaggerydsbanan efter samråd med kommunen*
5. anlägga dammar för dagvattenrening eller annat ändamål eller annan anordning för dagvattenrening inklusive kringanordningar utan kommunens tillsynsmyndighetens tillstånd*
6. muddra eller rensa i å, bäck eller kanalfåra utan kommunens tillsynsmyndighetens tillstånd*
7. bedriva täkt av något slag
8. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning ~~förutom byggnation av nya kombinerade start-/fågel-/utkikstorn samt förstärkning/nyanläggning av spänger till dessa enl. kartbilaga 2b.*~~ ***förutom anordning för förankring av startgrindar för utläggning i samband med tävling eller träning.****
9. framföra motordrivna fordon med undantag för följetåtar vid kanottävlingar, vid underhåll av anläggningar, fordon på väg eller gång/cykelbana vid arrangemang, vid skötsel och underhåll, anläggande

STADSBYGGNADSKONTORET
Besöksadress Juneporten, Västra Storgatan 16
551 89 Jönköping
stadsbyggnad@jonkoping.se
Fax diariet 036-10 77 75

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

av skridskoslinga vintertid på isbelagd sjö samt vid uttransport av fällt vilt med mindre fordon på fastmark. Det är tillåtet att framföra motordrivna fordon vid underhåll av järnväg och på nyanlagd järnväg (se punkt 12).

10. anlägga mark-, vatten- eller luftledning, mast eller antenn med undantag för planerad i huvudsak via Rocksjöån och Rocksjön vattenlagd fjärrkylledning från Munksjö AB till Ryhov/A6-området*
11. anlägga väg, led eller bro med undantag för planerade gång/cykelstråk mellan Kålgårdsområdet och Kvarteret Örnästet över Rocksjöån, anslutning över Simsholmskanalen till Skiffervägen samt mellan Ryhofs sjukhusområde och gång/cykelbanan inom reservatsområdet sydost om Vaggerydsbanan*
12. anlägga järnväg med undantag av att det med kommunens tillsynsmyndighetens tillstånd är tillåtet att anlägga dubbelspår på Vaggerydsbanan*
13. plantera in för området främmande arter
14. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringssämnen, förutom vid underhåll av banvall.
15. jaga förutom vid beslutad skydds jakt av vilt

*Kan även kräva tillstånd eller samråd enligt annan lagstiftning

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatet och underhåll av gränsen, bland annat röjning av buskar och träd
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor
3. underhåll av befintliga bryggor och andra fasta installationer
- ~~4. träning och tävling inom kanotsporten samt underhåll, inklusive vass och annan vegetationsröjning, av starttornen, de 9 kanotbanorna och området närmast kanotstadion och starttornen (punkt 2 4, se bil. 2b).~~
- ~~5. träning och tävling inom frisbeegolf samt underhåll av befintlig frisbeegolfbanas delar inom reservatet~~
- ~~6. Underhåll eller nyanläggning (enl. punkt A.8 och A.11 under) av spång eller gång/cykelbanor samt träd och buskar som kantar banorna.~~

Anm: Punkt 4- 6 ovan flyttas med ny lydelse till det kursiverade stycket efter C-föreskrifterna.

4. utförande av naturvårdsinriktade åtgärder för att uppnå syfte och bevarandemål med reservatet, bland annat vass- och buskröjning, nedtagande av enstaka träd, friställa skyddsvärda träd, hävd av vassområden samt hävd av rikkärsområden
5. fiske av kräftor och fisk enligt fiskvårdsområdets eller kommunens fastställda gällande regler för fiske

6. genomförande av vetenskapliga undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Inom reservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar eller delar av träd eller buskar
2. elda förutom på markerade platser
3. medföra okopplad hund
4. **tälta eller** ställa upp husvagn eller husbil
5. sätta upp tavla, affisch, skylt, inskrift, eller därmed jämförlig anordning
6. plocka eller samla in kärlväxter, mossor, lavar eller svampar, med undantag av bär och matsvamp för husbehov
7. samla in ryggradslösa djur med undantag av kräftfiske enligt gällande regler samt med undantag av att det med kommunens tillstånd är tillåtet att samla in ryggradslösa djur för undervisningsändamål
8. **paddla kanot under 1 april till 30 september mellan begränsningslinjen och strandkanten i Rocksjön, på Rocksjöån eller Simsholmskanalen enligt karta bilaga 2c.**
9. **arrangera fler än 1 kanottävling under tiden 15 april till 30 juni och fler än totalt 3 per år. Efter tillstånd från ~~kommunen~~ tillsynsmyndigheten kan maximalt ytterligare 2 tävlingar per år anordnas, dock ej 15 april till 30 juni.**
10. **Bedriva organiserad kanotträning mer omfattande än dagens (2011) nivå som i genomsnitt är två dagar per vecka fördelad över säsongen beroende på vindförhållanden i Vättern samt träningsläger. Framtida utvidgad träningsomfattning prövas av tillsynsmyndigheten.**

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att uppnå syftet med reservatet och som preciserats i fastställd skötselplan (bilaga 2).

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll, inklusive vass- och annan vegetationsröjning; av startornen och kringanordningar, de 9 kanotbanorna och området närmast kanotstadion. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll av befintlig frisbeegolfbanas delar inom reservatet.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av befintliga vandringsleder, vägar, vatten-, fjärrkyla-, fjärrvärme- och avloppsledning samt elledningar.

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte heller utgöra hinder för underhåll av järnvägen Vaggerydsbanan efter samråd med kommunen. Det innebär möjlighet att ta bort träd 20 m från spårmit, användande av kemiska bekämpningsmedel högst 3 m från spårmit samt grävning, schaktning mm i samband med underhåll eller rälsbyte högst 8 m från spårmit.

*Från föreskrifterna undantas även åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande, som i förväg godkänts av kommunen.
Kommunen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller/kan komma att gälla för området.*

Ändring i beslutshandlingen bildande av Naturreservatet Rocksjön

Under Bedömning (sid 10-12)

Bedömning

Kommunen arbetar med de 16 av riksdagen beslutade nationella miljökvalitetsmålen. Genom bildande av naturreservatet Rocksjön bidrar kommunen till uppfyllande av miljömålen "Myllrande våtmarker", "Levande skogar", "Levande sjöar och vattendrag", "God bebyggd miljö" samt "Ett rikt växt- och djurliv".

Inga riksintressen eller Natura 2000-områden ligger inom området.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har i sitt vattenvårdsprogram klassat Rocksjön som en sjö av naturvärdesklass 2. I Länsstyrelsens Natur – Jönköpings län, där de mest värdefulla naturområdena i länet tas upp, beskrivs Rocksjön med omgivande våtmarker som en artrik miljö för en mängd fåglar, fiskar och växter samt ett omtyckt rekreationsområde. Rocksjöns rikkärr beskrivs 2004 i Länsstyrelsens arbete med åtgärdsprogram för rikkärr som ett objekt med högsta klass (1) vilket dock kräver en övergripande restaurering. Närheten till staden nämns också som något positivt ur pedagogisk synvinkel.

Jönköpings kommun antog ett naturvårdsprogram 2009. Rocksjön och dess våtmarker har här beskrivits i två objekt 11:001 och 11:018 och har högsta naturvärdesklass, 1. Det är nu ca 95 % av objektens areal som *föreslås* bli naturreservat.

Sumpskogar upptagna i Skogsstyrelsens sumpskogsinventering med klass 3 (enbart flygbildstolkade) finns inom reservatet. Inom reservatet och i det omedelbara närområdet finns 4 icke fasta fornlämningar registrerade hos Riksantikvarieämbetet

Många delar av reservatet kan klassas som värdekärna: rikkärret i söder, det sammanhängande vassområdet, de relativt orörda sumpskogarna, Rocksjöån och Simsholmskanalens yttre del, delar av Strömsbergsbäcken, området väster om Rocksjövallen. Det har noterats 12 rödlistade arter i området av många olika kategorier: fåglar, fiskar, däggdjur, trädlevande svampar, mossor, lavar och spindlar. Här har påträffats 7 arter som är upptagna som särskilt skyddsvärda i EU:s Art- och Habitatdirektiv eller Fågeldirektiv. Ett tiotal signalarter som ytterligare indikerar de höga naturvärdena har noterats. Arterna höstspira och trollhand har sina typlokaler i Rocksjöns våtmarker.

Området är mycket viktigt för friluftslivet, människors rekreation och för pedagogiska syften. I närområdet (500 m) arbetar mer än 10 000 personer med stora arbetsplatser som A6 Köpcentrum, Ryhovs sjukhus och Gamla Flygfältets småindustrier och inom närområdet bor ca 5 000 personer. I framtiden när Stadsbyggnadsvisionen omsatts i praktiken kommer andelen bostäder att vara väsentligt högre. En viktig aspekt inte minst ur barnperspektiv är att hela Rocksjöområdet nästan är helt fritt från biltrafik. I anslutning och som en buffertzon till reservatet ligger runt norra delen tre flitigt använda parker: Knektaparken, Kålgårdsparken samt John Bauers park, som delvis har en vildare karaktär. Ur folkhälsosynpunkt är området mycket värdefullt. Undersökningar och forskning visar att vistelser i naturen har mycket stor positiv påverkan på fysisk och psykisk hälsa.

Ur mänsklig synvinkel utförs mycket viktiga ekosystemtjänster, naturens grattistjänster, vid Rocksjön. Viktiga ekosystemtjänster som utförs av våtmarksområdena, sumpskogarna och vattnen är vattenrening och flödesutjämning. En minskad andel av dessa ekosystem skulle kunna påverka dessa tjänster väsentligt negativt.

Kommunen bedömer att områdets höga natur- och friluftsvärden motiverar ett skydd mot bebyggelse, förstörelse eller förändring av vattenområden, våtmarksbiotoper och sumpskogar och dess speciella fauna och flora. För att bevara områdets natur- och friluftsvärden är området i behov av en anpassad skötsel, till exempel slåtter av öppna våtmarker och skötsel och underhåll av spångsystem samt kulturmiljöer. Området ska därför skyddas som naturreservat.

En uppgradering av kanotstadion och den ökade aktivitet det innebär bedöms inte stå i konflikt med bildandet av naturreservat, förutsatt att stor hänsyn till naturen framför allt under fåglarnas häckningsperiod, tas. Viss påverkan har redan skett genom byggandet av broar, spång genom vassområdet osv. Samtidigt får detta vägas mot att området är så viktigt ur friluftssynpunkt. Den relativt begränsade forskning som finns visar att friluftsliv kan ha negativa störningseffekter på fågellivet. Effekterna skiljer sig mycket åt för olika arter. Känsligast är fåglar knutna till öppna miljöer, som vadare, svanar, gäss, rovfåglar samt kolonihäckande fåglar. Enskilda störningar, ibland bara från en person vid ett tillfälle, kan göra att fåglar överger sitt bo. Andra fåglar påverkas mycket lite och en del fåglar kan tillvänjas störningar, som till exempel kontinuerligt buller från en väg. Om tydligt negativa effekter uppstår kan en del friluftsvksamhet behöva begränsas.

Stadsbyggnadsnämnden gavs i beslut från kommunfullmäktige vid bildande av reservatet 2010-08-26 i uppdrag att utreda i vilken omfattning framtida kanotverksamhet och övrig friluftsvksamhet kan bedrivas inom naturreservatet för att stå i samklang med dess syfte och föreskrifter. Utredningen Rocksjön – Friluftsliv och naturvård. Kan kanoter och naturvärden samsas? utförd av Norconsult färdigställdes 2011-09-30. Den har utgjort grunden till förändringen av föreskrifterna för reservatet som antogs 2012-xx-yy efter samråd med berörda instanser såsom politiska nämnder, länsstyrelsen samt intresseorganisationer. Även ändringar i skötselplanen vad gäller friluftsliv har gjorts. Dessa förändringar är en avvägning av syftena för reservatet, att skydda områden för biologisk mångfald samt utgöra ett område för friluftsliv. Det har införts en del restriktioner i reservatets föreskrifter för kanoting-

en framför allt under fåglars häckningstid för att påverkan ska bli så liten som möjligt.

Ändring i skötselplan

Sid 15

FRILUFTSLIV OCH GRÄNSER

För lokalisering av friluftsanordningar, se friluftskarta bilaga 2b.

Bevarandemål

- Det ska finnas minst 1,0 km väl underhållen strövstig i form av spång.
- Det ska finnas två starttorn kombinerade med fågel-/utkikstorn samt 9 banor för kanotverksamheten.
- Befintliga bryggor, 8 st, ska ha möjlighet att finnas kvar och i så fall underhållas av respektive brygghållare. Dessa är Fritid Jönköping för bryggan vid badplatsen, tekniska kontoret för bryggan i John Bauers parks södra del, fiskare för bryggan vid sydöstra stranden av Rocksjön samt för övriga fem Huskvarna och Jönköpings kanotklubbar.
- Det ska finnas 4-6 informationstavlor i anslutning till reservatet
- Små informationsskyltar om natur, kulturvärden, fiske mm ska kunna sättas upp av förvaltaren eller med tillåtelse av förvaltaren
- Reservatets gränser ska vara markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder mm

- Underhåll av gång/cykelbana, start-/fågel-/utkikstorn, bryggor samt kanotbanor ska göras vid behov.
- Rökning av vegetation längs spången ska göras minst två gånger per år, en gång i maj och en gång i augusti. Busk- och trädrökning görs vid behov. Stor hänsyn ska tas till fågellivet.
- Kontroll av spången samt broar, bänkar och anordningar längs spången ska göras årligen på våren. Vid behov görs reparationer av dessa samt riktning av spången.
- 4-6 informationstavlor ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft. Tavlan ska innehålla karta över området, information om reservatets naturvärden, kulturvärden, reservatsföreskrifter för allmänheten samt delar av allemansrätten.

- Naturresevatets gränser ska markeras senast 6 månader efter att beslutet om naturresevatet vunnit laga kraft.
- Det ska finnas möjlighet att i sumpskogen anlägga en mindre spång (en-två plankor bred) för rekreatiöns- och undervisningsstyften
- ***Kompensationsåtgärder görs för intrång under fåglarnas häckningstid i form av bland annat häckningsflottar.***
- ***Kanotklubbarna ska föra dagbok över bland annat träningsdagar för kanoting i Rocksjön, antal deltagare, orsak till paddling, notering om ev. störning av djurliv etc. Uppföljning av effekter på fågellivet görs av lokala ornitologer vid träning, tävling, kanotaktiviteter. Häckningsframgång noteras framför allt för vissa känsliga arter som brun kärrhök, storskra-ke, skäggdopping, grågås, knipa. Utvärdering görs årligen av ev. effekter av kanotingen på naturvärdena.***
- ***Begränsningslinjer i Rocksjön, på Rocksjöån eller Simsholmskanalen enligt karta bilaga 2c markeras med bojar i vattnet under kanotsäsongen (ungefär 1/4-30/9). Informationsskylt om begränsningslinjerna ska finnas på relevanta platser.***
- ***Ett samarbetsråd/skötselråd bildas för att ta upp aktuella frågor gällande kanoting/friluftsliv/natur. Alla berörda parter bjuds in att delta. Stadsbyggnadskontoret är ordförande i skötselrådet.***

Dag Fredriksson
Ekolog